

Bisaya

Mayo 8, 2019

Karon,
Available na sa
National Bookstores
ug Merriam &
Webster Bookstores
Nationwide!

Mga Sugilanon:

Gikan sa Horeb

Ni Xon Khan Zares

Salamin Sa Kagahapon

Ni Meriam Gumanid Lamberte

Artikulo:

May Kahayag Nga Nagpahipi Luyo Sa Dag-om

Ni Mar Mañus, Jr.

Balak Sa Semana

Kabiling Mikilab

Ni Dong Doños

Hulagway ni Wilson Fernandez

**LANCE
RAYMUNDO**

MANILA
BULLETIN
PUBLISHING



9 771016 623224
ISSN 0116-23-22

ESM
BOOKSTORES
Tel: (02) 435-1882 / 930-9728
C/P: 09052949354

LANCE RAYMUNDO

Sa Atong Hapin

Ni HIMAYA A. DAGOHY

AKTIBO KARON SA TEYATRO UG PELIKULA

MAY kahayag gihapon ang bituon. Kini karon ang nahitabo ni Lance Raymundo. Pipila na ka tuig nga mipid-ok ang iyang karera sa *showbiz* apan hinay-hinay kining nakabaton og kahayag, dili lang sa iyang pagka *singer* apan usab sa iyang pagka artista sa teyatro ug pelikula.

Bag-o lang midala sa papel ni Hesukristo ang *singer/actor* sa *Holy Week play* ni Direk Lou Veloso nga giulohag “Martir Sa Golgota”. Kadto ang ikaupat nga higayon nga midala siya sa papel ni Kristo. Una niadtong 2015 ug nasundan niadtong 2017 ug 2018.

Kadto ang ika-30 nga *anniversary presentation* sa Tanghalang Santa Ana. Busa dako ang pagpasalamat ni Lance kang Direk Lou ug sa Tanghalang Sta. Ana nga siya ang gipili nga maghatag og kinabuhi sa papel ni Hesus sa ilang *Pearl anniversary*.

Gibutyag ni Lance diri nato nga sa dili madugay magpasundayag siya sa Cultural Center of the Philippines. Kini karon ang iyang gialinga ug gipangandaman.

Malipayon si Mr. Raymundo ug dakong hagit alang kaniya ang pagpasundayag sa entablado, bisan og dili pa siya matawag nga beterano sa teyatro. Kay kadto pa ang ikaduha niyang *play*. Ang una kadtong naapil siya sa “Romeo ang Juliet”, nga maoy naghatag niya og dalan aron makuha siya sa ABS-CBN alang sa una niyang teleserye nga “Pieta”.

Gawas sa pagsulod niya sa teyatro, *busy* na usab siya karon sa iyang karera isip *singer/songwriter*. Wala ug tuo karon ang proyekto niya sa pelikula.

Gitrabaho niya ug hapit na mahuman ang gibidahan niyang pelikula *with* Master Director Elwood Perez. Apil usab siya sa mga *cast* sa pelikulang “Bakit Nasa Huli ang Simula”. Dinhi, gidala niya ang papel sa usa ka membro sa sindikato nga dunay koneksiyon sa *human trafficking*. Mao nga lain na usab nga atake sa pag-arte ang makita

Sa

sa *singer/actor*.

kasamtangan, nag-shooting siya sa usa ka *advocacy film* nga gidumala ni Direk Romm Burlat. Nakauban niya sila si William Martinez, Lester Paul, Jay-R Ramos ug Ms. Faye Tangonan sa *launching movie* niini. — 77



Larawang kuha ni Wilson Fernandez

ShowbizTsika

Ni Himaya Dagohoy

Catriona Gray ug Julia Barretto

ANDAM MO-AUDITION SA PAPEL NI DARNA

HANGTOD karon dili pa gyod makalupad si Darna ug padayon pang gipangita si Narda.

Kini human mamahayag si Liza Soberano nga miatras na siya sa pagbida sa “Darna” kay nadaot ang bukog sa iyang tudlo. Tungod niini, daghang ngalan karon ang migawas nga mamahimong kapilian ug mohulip sa papel nga nabakante. Pipila sa nabaniog mao ang ngalan nila ni Catriona Gray ug Julia Barretto.

Alang kang Miss Universe 2018 Catriona Gray, *anytime* andam siyang moawdisyon sa papel sa nag-unang karakter sa *superhero* movie nga “Darna”.

“Acting is a field that I have not yet had any experience in but I am a very eager learner. And if the opportunity ever came to audition for a certain role, I would very much be open to it,” pu’ng pa ni Catriona.

Pipila ka adlaw na siyang nag-break gikan sa iyang mga *commitment* diin nakigkita siya sa *Miss Universe partners* nga sila si Chavit Singson ug anak niining si Richelle Singson Michael.

Sa laing bahin, andam usab si Julia Barretto nga mohatag og



kinabuhi ni Narda ug Darna diha sa *big screen*.

Sa atong pakighinabi sa dalaga human sa *promo shoot* alang sa iyang pelikulang “Between Maybes” with Gerald Anderson, gipahayag sa aktres nga *willing* siyang mopailawom sa awdisyon ug magsul-ob sa *two-piece red costume* ni Darna.

“If there will be auditions, I will go to that audition in panty and bra and just do the thing,” matod ni Julia.

Ang dalaga padayon karong nangandam alang sa umaabot niyang *action film* nga “Block Z” uban sa *boyfriend* nga si Joshua Garcia. — **TZ**

Lorin Gutierrez:

UMAABOT NGA BEAUTY QUEEN

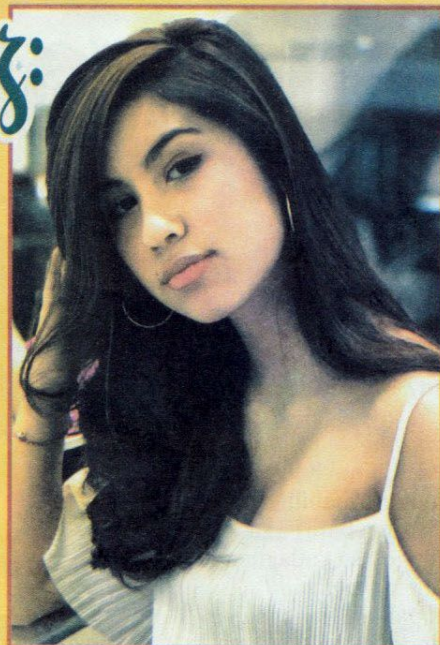
MIHINGKOD na si Lorin Gabriella Gutierrez, ang anak ni Ruffa Gutierrez ug *Turkish businessman* nga si Yilmaz Bektas.

Daghan lagi ang na-surprise sa *beauty* karon sa *young model*. Ang makakita sa iyang *poolside photo* nga nagsul-ob og *printed bikini* makaingon lagi nga siya ang *international model* nga si Kendall Jenner.

Mosalga na kaha ang dalaga sa mga *beauty pageant* sahi sa iyang inahan?

“She’s thinking more about college. Happy ako na ganu’n,” matod sa kanhi Binibining Pilipinas World ug 1993 Miss World Second Runner-up.

Ang panganay ni Ruffa nga atong nakahinabi atol sa *presscon* sa una niyang *endorsement deal* namahayag nga layo pa kini sa



iyang hunahuna ug wala pa siyang plano nga mag-apil-apil sa mga *beauty contest*.

Kay kon papilion siya nga mahimong *beauty queen* ug *actress*, mas pilion pa kuno niya ang naulahi. Apan kon ang iyang pag-artista mahimong *time-consuming* alang kaniya, mas maayo pa kuno nga ibubo lang niya ang iyang mga oras sa iyang pagtuon.

Ang dalaga nga mag-sweet 16 na sa Agosto 3, 2019 nagplano nga mokuhag *business degree* sa kolehiyo. — **TZ**



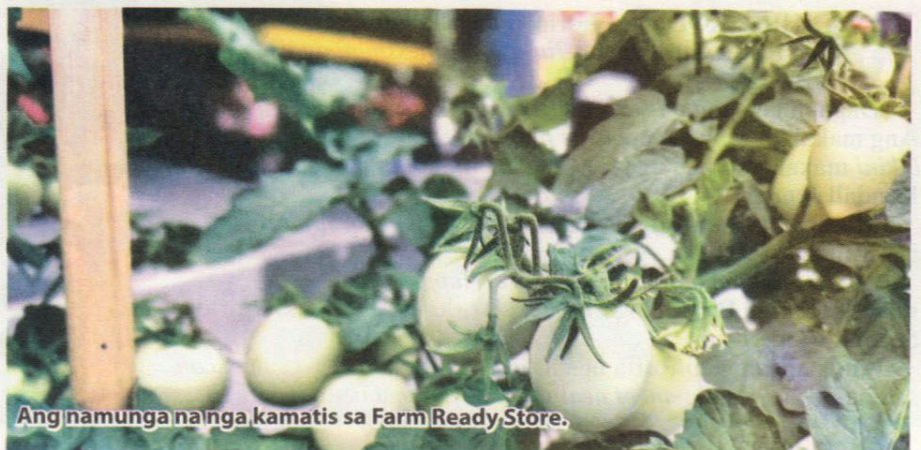
Mamuwakay nga petunia, vinca, ug uban pang barayti nga mapalit sa Farm Ready Store.

BAG-ONG KONSEPTO SA PAGBALIGYA OG IGTATANOM NGA UTANON UG BUWAK

Ni ZAC B. SARIAN

JSA ka bag-ong konsepto sa pagbaligya og mga semilya sa utanon ug buwak ang gilusad kaniadtong Abril 13, 2019 SM Clark sa Pampanga. Kini mao ang Farm Ready Concept Store nga usa ka sanga sa East-West Seed— ang Farm Ready GG Seedling Corporation.

Matod ni Ric Reyes, *marketing and strategy consultant* sa East-West Seed, gihimo nila kini nga mapadual niadtong daghang mahiligon sa pagpananom og binag-ong mga barayti sa utanon, herba, ug buwak. Tungod sa kadaghanan nga ganahan mosuroy og mga mall, masayon kanila ang pagpalit sa ilang mga ginahanglan sa pagpananom sa maong mga



Ang namunga na nga kamatis sa Farm Ready Store.

SUMPAY SA DAGANG NGA DUNAY NALIMTAN

Ni BERNITO A. DALIT
Cagayan de Oro City

NAHINANGOP na unta kog nalipay sa kasayoran nga gibutyag ni Magsusulat Eduardo P. Monreal bahin sa kinabuhi ni Jose Rizal didto sa Dapitan (Bisaya Enero 9, 2019). Gikutihan niya ang paghanay niini labi na gyod ang pagpahimutang sa materyales, obra ug uban pang mga kagamitan sa atong nasodnong bayani. Morag nagpabiling buhi sa atong panumdoman ang mga bayanihong buhat ni Rizal gumikan sa mga replika sa iyang klinika nga ginama sa yanong mga dapat lamang. Ang banga o tadyaw nga pundohanan og tubig sa katigulangan kaniadto wala na intawon mailhi sa mga milenyal sa kabag-ohan. Diha sab ang maanyag nga



WALAY "PORK BARREL" SA 2019 NATIONAL BUDGET LACSON

GIPIRMAHAN na ni Presidente Rodrigo Duterte ang Republic Act No. 11260 o General Appropriations Act alang niining tuiga. Ug gipaneguro ni Senador Panfilo "Ping" Lacson nga walay naapil nga *pork barrel funds* niini.

Mikabat sa P95.3 bilyones ang na-*veto* ni Duterte gumikan kay '*unconstitutional*' kuno ang pundo.

Nakaseguro sab si Lacson nga gitsek-ap og maayo sa Malacañang ang gisumiter nga listahan lakip na ang P20 bilyones nga *insertions* nga gihimo kuno sa pipila ka senador.

Nalakip sa P95.3 bilyones nga na-*veto* ni Duterte ang P75 bilyones nga *insertions* sa House of Representatives.

Gitamod sa liderato sa Kamara ang desisyon ni Duterte nga *i-veto* ang anaa sa *P95.3 billion unprogrammed items* nga nakarga sa *2019 budget*.

Sumala ni House Majority Leader Fredenil Castro, giabiabi sa Kamara ang lakang sa presidente ug mag-agad sila sa bisan unsang desisyon ni Duterte..

Giklaro sab sa Malacañang nga ang P95.3 bilyones nga na-*veto* ni Duterte sa *2019 national budget* mao ang mga *insertion* sa Kamara sa gahin sa Department of Public Works and Highways (DPWH) nga wala sa *priority projects* sa kagamhanan, sumala ni Presidential Spokesman Salvador Panelo.

Matod ni Panelo sa *media briefing* sa Malacañang, na-*veto* sa presidente ang P95.3 bilyones nga *last minute insertion* tungod kay nakasupak sa lagda sa Korte Suprema.

Giingon sa *economic managers* sa Duterte administration nga dili makaapekto sa dakong proyekto sa gobyerno ang pipila ka probisyon sa pundong gilaslal ni Duterte sa dayon na niyang pagpirma sa *national budget*.

Sumala ni Finance Secretary Carlos Dominguez III, walay apil sa *priority projects* sa gobyerno ang nahisgotang kantidad nga giayran sa pamuno gikan sa pundo sa DPWH. - TNB

Mga Kandidato nga Mingbayad og Permit to Campaign sa NPA Gipanid-an

GIPANID-AN sa PNP ang kapin sa 300 ka kandidato sa *national* ug *local levels* nga giingong nagbayad og *Permit to Campaign (PTC) fees* sa mga rebeldeng New People's Army (NPA) kalabot sa ipahigayong *midterm elections* sa Mayo.

"We are monitoring them. We have to get hard evidence para dito. These are all intelligence information that we get na meron tayong mga nakuhang information that they give extortion money to the CPP-NPA kasi sa totoo lang mahirap, parang bribery, mahirap din patunayan na itong taong ito ay siyang nagbigay ng pera because for all you know they will also deny this," matod ni PNP Chief Police General Oscar Albayalde.

Gipasidan-an sab ni Albayalde ang mga pribadong indibidwal ug uban pa nga naghatagan sa NPA, nga patubagon sa ilang pagsupak sa Republic Act (RA) 10158 o ang Terrorism Financing Prevention and Suppression Act of 2012.

Kon kadtong mga nagsuporta sa mga NPA, sama sa paghatag og mga armas, bala, salapi ug pagkaon pinili

nga mga opisyal nga nagpapili pag-usab, mas bug-at ang ilang tulubagon pinasikad sa Code of Conduct and Ethical Standards.

Ubos sa Proclamation No. 374 nga pinirmahan ni Presidente Duterte kaniadtong Disyembre 5, 2017, iyang gideklarar ang CPP-NPA isip usa ka teroristang organisasyon ubos usab sa RA 10168.

Gawas niini, nagpabilin ang CPP-NPA sa talaan sa United States of America ug European Union sa gikahadlokang mga *foreign terrorist organizations (FTO)*.

Pinasikad sa *intelligence report*, mikabat sa P195.5 M ang nasiphod sa CPP-NPA sa *extortion* o pangsuborno sa mga kandidato gikan sa *Permit to Campaign (PTC) fees*. - TNB

Kabiling Mikilab

Gihun-ag sa nagmayang agulo ang kahilom likod nianang
kinurtinahan nga katre ngilit sa akong panumdoman
Ang dulom nga lawak nga nanag-iya sa utnga ug alimungaw
nagpabilin isip tore nga gigapos sa mga panghupaw
Mga pinisik sulod sa kaligoanan
Singot nga mitabid sa kosina, sa may lababo,
sa hagdanan, sa atong lapad nga lamesa
Sila kadtong naulipon sa gisaw-an nga kapintas ug himaya
nga nahibulag sa dugokan sa uyamot nga kasingkasing
Ania pa ang tanan, gihakyad niining hawanan
Hawanan nga mingsikop sa nagpinal nga gingharian

Gitadlas niadtong anino sa paraygon ug matahom nga hagawhaw
ang matag eskinita paingon sa dunggan sa kamingaw
Hain ang kamingaw usa ka hapuhap nga migitib sa akong dughan
nga buot mopuhag sa nahinanok nga kasingkasing sa kaadlawon
Mga lumoy nga kuyamoy, ang paraygon apan idlas nga ngabil
Ang arko sa hawak, ang idlas nga tiil, ang alimyon sa rosas ug mga gihay
Sila kadtong urom nga mitonto sa pangindahay sa panday nga nagtukod
og palasyo sa kalimot sikbit sa akong tangkugo taliwala sa lapad nga lawod
Diin ang luloyng mata sa parola nasagbay sa mga saad sa baybayon
Ania pa ang tanan, gihakyad niining nagkamig nga hawanan
Hawanan nga inanayng gisubad sa mga aparisyon sa templo sa handurawan

Patay na kini apan buhi pa. Buhi pa tuod apan patay na kini
Milakra pa sa ngabil sa bata ang gugma sa anino nga milatas sa amihanan
Gitutokan nako ang mata sa bata ug nakit-an ang inosenteng pamayhon sa
disyertong dughan sa babaye nga kanhiay dili mahutdan sa tinipingan nga uwan
Samtang ako nagpabilin sa katingala ug kahaw-ang taliwala sa kawalaan
sa mga espasyong gibilin niadtong kagubot ug kalinaw

Naghinubay ko sa gintang sa mga nahibilin ug mihiya
Sa bukubuko ug pultahan, sa karsada ug lapalapa, sa simbahan ug pagtuo
Sa tawo ug anino, sa pagkatulog ug damgo, sa karon ug ugma, sa luha ug yuta
Kon gamhanan lang unta kining tanang nahibilin
Tingali, aduna pa untay kasingkasing nga nagpabilin.

DONG DOÑOS
Dakbayan sa Sugbo

(Si DD nagtrabaho sa usa ka pribadong kompaniya. Napatikan na siyag balak dinhi sa Bisaya. Napili siyang Ambassador Butch Bandillo Best Fellow atol sa Ikatulo nga Bathalad Writers' Workshop niining tuiga. Kining maong balak pagaisipong basehan sa pagapiliang "Labing Masaarong Bag-ong Magsusulat sa Bisaya sa Tuig 2019".)

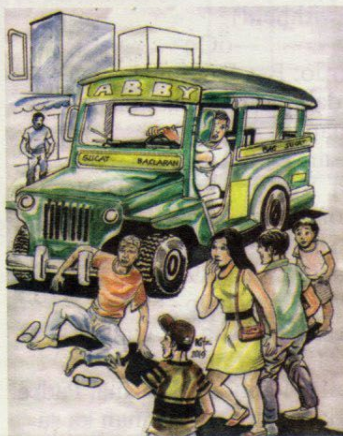
Sa Sunod Gula

Balak Blackhole



dili sayon matagak / sa n kagahapon nga
andam na sab / unta natong sak-on. / sama
pananglit sa taas nga pagbingat / sa atong
mga kamot aron sa paghangop kanato...

Sugilanon Bukas Nga Sulat Alang Kang Tars



Dili magpakawala sa paglaom. Anaay
nagtan-aw sa itaas...

Sugilanon Ang Kataposang Balak



Ug miabot ra ang higayon nga
tagikon niya ang kataposang hunat
sa iyang pamatbat...